

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การเรียนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีจุดหมายหลักที่สำคัญเพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารและแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ใต้ได้รับประโยชน์และผลสำเร็จในชีวิต (กรมวิชาการ, 2522) แต่วิธีสอนส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ยังเน้นการทบทวน การให้นักเรียนท่องจำ จึงเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีอัตราการเลื่อนชั้นเพียงร้อยละ 65.81 และ 76.06 ตามลำดับ (คณะกรรมการปฏิบัติงานระดับจังหวัด จังหวัดปัตตานี, 2526 : 70) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ ปรากฏว่ากลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยได้คะแนนร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2528 และ 2527 คะแนนลดลงร้อยละ 2.63 และ 2.74 ตามลำดับ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี, 2529 : 13) จากปัญหาคุณภาพกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยที่มีแนวโน้มลดลงนี้ ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่าควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นเพราะต้องนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนที่โรงเรียน และส่งผลไปยังการเรียนการสอนวิชาอื่นทุกวิชา ในการเรียนภาษาทุกภาษา ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนคำใหม่เพิ่มขึ้นเสมอ ภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน มีคำใหม่ให้เรียนทุกครั้งที่ยเรียนเนื้อหาบทเรียนใหม่ การอ่านจึงเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยให้การเรียนคำใหม่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการเรียนอ่านคืออาศัยความจำเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ในโครงสร้างของความรู้ ความจำ เป็นความรู้ระดับแรกสุดที่เป็นพื้นฐานนำไปสู่โครงสร้างความรู้ในขั้นต่อไป ซึ่งบลูมและคนอื่น ๆ (Bloom and others, 1956 อ้างอิงมา

จาก ไสว เลี่ยมแก้ว, 2527 : 131) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของคน ด้าน
 ความรู้และความคิด ซึ่งได้แบ่งความสามารถไว้ 6 ชั้น ดังนี้คือ ความรู้หรือความจำ (Knowledge)
 ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์
 (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation)
 ดังนั้นความจำจึงเป็นความสามารถขั้นแรกที่ทำให้คนเราเกิดความสามารถในขั้นที่สูงขึ้น และ
 ความจำขั้นแรกตามแนวคิดของบลูมและคนอื่นๆ คือ จำเกี่ยวกับคำศัพท์ (Knowledge of
 Terminology) จึงเห็นว่าความจำเกี่ยวกับคำเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนอ่านคำ

นอกจากนี้ กานเย่ (Gagné, 1977 : 47) ได้กล่าวถึงภาษาและการเรียนรู้
 โดยจำแนกผลของการเรียนรู้ไว้ 5 ประเภท คือ ทักษะทางสติปัญญา (Intellectual Skill)
 กลวิธีคิด (Cognitive Strategy) สารด้านถ้อยคำ (Verbal Information) ทักษะ
 การเคลื่อนไหว (Motor Skill) และเจตคติ (Attitude) ซึ่งสอดคล้องกับกานเย่และ
 บริกส์ (Gagné and Briggs, 1979 : 51) ที่เสนอโครงสร้างความรู้ของมนุษย์
 (Cognitive Domain) เป็น 3 ระดับ จากระดับพื้นฐานไปยังระดับสูงขึ้นไป คือ สารด้าน
 ถ้อยคำ กลวิธีคิด และทักษะทางสติปัญญา โดยเฉพาะสารทางด้านถ้อยคำนั้นได้จำแนกเป็น 3
 ประเภทอีก ได้แก่ ประเภทชื่อ (Name) ประเภทข้อเท็จจริงหรือประพจน์ (Facts or
 Proposition) และประเภทคำบรรยายหรือคำสนทนา (Discourse) จากการจำแนก
 ผลการเรียนรู้ของคน โดยกานเย่และบริกส์จะเห็นว่า สารด้านถ้อยคำมีความจำเป็นในการเรียน
 อ่านคำเช่นเดียวกัน

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาหรือการเรียนอ่านคำนั้น พบว่า ตัวแปรสำคัญที่น่า
 จะส่งผลต่อการเรียนอ่านคำคือระดับความมีความหมายของคำ สำหรับความมีความหมาย ไสว
 เลี่ยมแก้ว (2527 : 143) ได้ให้ความหมายว่า เป็นความหมายของสิ่งที่ต้องการจะจำ
 ดีส์และฮัลส์ (Dees and Hulse, 1967 : 295) กล่าวว่า ความมีความหมายของคำ
 เป็นผลที่ได้จากความสัมพันธ์ของคำ ตัวที่สามารถบอกความมีความหมายก็คือค่าโยงสัมพันธ์
 (Associate Value) ของคำ

มีผู้ศึกษาผลของความมีความหมายของคำหรือคำโยงสัมพันธ์ของคำที่มีต่อการเรียนคำ เช่น รันควิสต์และฟรีแมน (Runquist and Freeman, 1960 : 396-401) ได้ศึกษาบทบาทของคำโยงสัมพันธ์และคำคู่ที่เคยที่มีต่อการเรียนคำ พบว่า คำคู่สัมพันธ์ที่มีคำโยงสัมพันธ์สูงเรียนได้เร็วกว่าคำคู่สัมพันธ์ที่มีคำโยงสัมพันธ์ต่ำ ฉลอง บุญญานันท์ (2509 : 17) ได้ศึกษาหาค่าโยงสัมพันธ์ของคำและผลของคำโยงสัมพันธ์ของคำที่มีต่อการเรียนคำแบบโยงสัมพันธ์ โดยหาค่าโยงสัมพันธ์ของคำวิธีเดียวกับแคสตันีตาและคณะ ผลปรากฏว่านักเรียนเรียนชุดคำคู่สัมพันธ์ที่มีคำโยงสัมพันธ์สูงได้เร็วกว่าเรียนชุดคำคู่สัมพันธ์ที่มีคำโยงสัมพันธ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของรันควิสต์และฟรีแมน

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาผลของระดับความมีความหมายของคำหรือค่าความสัมพันธ์ของคำที่มีต่อการเรียนคำอีกหลายคน เช่น

มาร์กซ์ (Marx, 1969 : 315 citing Nobel, 1952) เขียนถึงผลงานของโนเบิลว่า ได้ใช้การหาค่าโยงสัมพันธ์มาศึกษาหาค่าความสัมพันธ์ของคำ โดยนำคำ 96 คำ พิมพ์ลงกระดาษแผ่นละคำ ให้ทหารอากาศที่เลคแลนด์ลูทีละแผ่น แล้วให้เขียนคำที่นึกได้เมื่อเห็นคำเข้าแต่ละคำลงในกระดาษภายในเวลาหนึ่งนาทีต่อหนึ่งคำ ทำจนครบ 96 คำ แล้วนำคำที่ได้จากการตอบสนองทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละคำ ค่าความสัมพันธ์ที่ได้อยู่ในช่วง .99 ถึง 9.61

นอกจากนั้น ซีตัต, สต็อกเวล และโนเบิล (Cieutat, Stockwell and Noble, 1958 : 193-202) พบว่า คู่สัมพันธ์ที่มีความหมายสูง-สูง ผู้เรียนจะจำได้ดีที่สุด ส่วนที่จำรองลงมาคือคู่สัมพันธ์ที่มีความหมายต่ำ-สูง และที่มีความหมายสูง-ต่ำ ตามลำดับ ส่วนคู่สัมพันธ์ที่มีความหมายต่ำ-ต่ำจำได้น้อยที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวมานี้ชี้ให้เห็นว่า ระดับความมีความหมายของคำมีผลต่อการเรียนคำของผู้เรียน และเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนอ่านคำด้วยเช่นกัน

ตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่น่าจะส่งผลต่อการเรียนอ่านคำคือ จำนวนพยางค์ของคำที่เรียน จากผลการทดลองของเชฟเฟอร์และวอลเลซ (Schaeffer and Wallace, 1970 : 343-346) ซึ่งให้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองพิจารณาระดับของลักษณะ (Properties) และมโนทัศน์ (Concept) ซึ่งมีความคาบเกี่ยวกัน (Overlap) พบว่าระหว่างจำนวนคู่สัมพันธ์ ซึ่งเนื้อความที่มีลักษณะคาบเกี่ยวกันนั้นง่ายที่ผู้รับการทดลองตัดสินว่าคำต่าง ๆ มาจากประเภทเดียวกัน แต่คอนราด (Conrad, 1972 : 149-154) ได้แย้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและการพยากรณ์ โดยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความคุ้นเคย (Familiarity) ของผู้เรียน ประโยคว่าไม่มีผลต่อลำดับชั้น (Hierarchy) แต่มีผลต่อเนื้อหาของความคุ้นเคยของประโยค และว่าลักษณะต่าง ๆ (Properties) ที่ถูกเข้ารหัสทุก ๆ คำผู้รับการทดลองเป็นผู้กำหนด

ปัจจุบันผลการศึกษาจำนวนพยางค์ของคำที่เรียนยังขัดแย้งกันอยู่ นั่นคือ นักวิจัยบางท่าน เช่น โฮลล์ม (Holmes, 1934 : 831-841) และแครก (Craik, 1968 : 996-1004) ได้ทำการทดลองพบว่า จำนวนพยางค์ของคำไม่มีผลต่อการเรียนคำ นักเรียนเรียนคำมากพยางค์ และเรียนคำน้อยพยางค์ได้ไม่แตกต่างกัน แต่มากาเร็ต (Margaret, 1976 : 47-57) พบว่า จำนวนพยางค์ของคำกับการเรียนคำมีสหสัมพันธ์ทางบวก และนักเรียนเรียนคำมากพยางค์ ได้มากกว่าคำน้อยพยางค์ แม้ผลการวิจัยที่ได้จะขัดแย้งกันแต่ผลการวิจัยบางส่วนก็ชี้ให้เห็นว่า จำนวนพยางค์ของคำเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนคำ

ในการเรียนคำนั้น คำเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาษา และเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน เนื่องจากการอ่านเป็นการออกเสียงตามสัญลักษณ์ และโครงสร้างของคำ การอ่านจึงเป็นทักษะหนึ่งในหลาย ๆ ทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนคำ และเนื่องจากการอ่านเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตและวัดได้โดยตรง จึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้อย่างละเอียด บลูมเมอร์ (Bloomer, 1956) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านคำของเด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชายและหญิงจำนวน 42 คน เครื่องมือในการทดลองใช้บัตรคำ 3 ชุด คำชุดที่หนึ่งเป็นคำที่ประกอบด้วยสระเดี่ยว คำชุดที่สองเป็นคำที่ประกอบด้วยสระประสม และคำชุดที่สามเป็นคำควบกล้ำ เสนอให้นักเรียนเรียนอ่าน

แบบเรียน-สอบ โดยรอบเรียนให้เสนอให้เรียนไปตามลำดับด้วยการอ่านให้ฟังแล้วนักเรียนอ่านตาม ในรอบสอบผู้วิจัยได้สลับลำดับที่บัตรคำ เพื่อขจัดผลของการตามกันและการจำเป็นลำดับ ผู้วิจัยเสนอให้อ่านทีละคำแล้ววัดจำนวนครั้งการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนเรียนอ่านคำที่ประกอบด้วยสระเดี่ยวและการเรียนอ่านคำที่ประกอบด้วยสระประสมโดยใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้ใกล้เคียงกับค่าควบคุมแล้ว

จากการศึกษาของเคอร์คิน (Durkin, 1970 : 137) พบว่า การเริ่มสอนอ่านให้กับเด็กตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในระยะหลังสูงขึ้น การสอนอ่านควรเริ่มด้วยการสอนอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานนำไปสู่ทักษะการอ่านขั้นต่อไป กู๊ดเคเคอร์ (Goodacre, 1971 : 36-37) ศึกษาพบว่า วิธีการให้เด็กดูคำแล้วออกเสียงตาม มีประโยชน์สำหรับผู้เรียน และการทบทวนทำให้เด็กเรียนคำได้ดี

สำหรับในประเทศไทยบันลือ พงุกระวัน (2529) ได้แบ่งการอ่านออกเป็นสองชนิดคือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ การอ่านออกเสียงมีขั้นตอนมากกว่าการอ่านในใจ เพราะนอกจากจะเข้าใจในสิ่งที่อ่านเหมือนการอ่านในใจแล้ว จะต้องเปล่งเสียงออกมาด้วย และการอ่านออกเสียงในระดับประถมศึกษามุ่งจะให้เด็กเรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้ในการเรียนคำ กิจกรรมการเรียนของนักเรียนต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีทักษะการอ่านอย่างดี การเรียนวิชาอื่น ๆ ก็ย่อมบังเกิดผลดีด้วย

การเรียนภาษาไทยย่อมจะขึ้นอยู่กับการเรียนรู้คำ เพราะการใช้คำเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนทักษะในระดับที่สูงขึ้น วิธีแก้ปัญหการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาเมื่อนักเรียนเรียนคำใหม่มีหลายวิธี และการค้นหาตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านคำก็เป็นวิธีสำคัญวิธีหนึ่ง ตัวแปรดังกล่าวคือระดับความมีความหมายของคำและจำนวนพยางค์ที่เรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับความหมายของคำและจำนวนพยางค์จะมีผลต่อการอ่านคำใหม่วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ว่าเป็นประการใด ตลอดจนนิรยาร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสองโดยแปรค่าระดับความมีความหมายของคำออกเป็นสองระดับ คือคำที่มีระดับความมี

ความหมายสูงและระดับความมีความหมายต่ำแปรค่าจำนวนพยางค์ออกเป็น หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และละพยางค์ ตัวแปรตามที่ศึกษาคือผลการอ่านค่าโดยการรับจำนวนครั้งการเรียนรู้ จนถึงเกณฑ์

เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับระดับความมีความหมายของคำ

เกี่ยวกับวิธีการศึกษาระดับความมีความหมายของคำ สุนทรีย์ เนียมรุ่งเรือง (2527 : 46) ได้ศึกษาผลของการทบทวนโดยการอ่านออกเสียงและระดับความมีความหมายของคำที่มีต่อการอ่านออกเสียง ให้มีการหาค่าความมีความหมายหรือค่าแรงโยงสัมพันธ์ของคำที่เรียกว่าวิธีผลิต (Production Method) ซึ่งใช้วิธีเดียวกันกับโนเบิล (Noble, 1952) ผู้วิจัยได้นำคำที่มีค่าความมีความหมายสูงจำนวน 12 คำ และคำที่มีค่าความหมายต่ำจำนวน 12 คำ ให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งจำนวน 372 คน เรียนอ่านค่าโดยวิธีการทบทวน แล้วบันทึกจำนวนคำที่อ่านได้ ผลปรากฏว่านักเรียนอ่านค่าที่มีค่าความมีความหมายสูงได้มากกว่าคำที่มีค่าความมีความหมายต่ำ

ในด้านระดับความมีความหมายของคำ เจริญ พิพิพิธภักดิ์ (2531 : 124) ได้ศึกษาผลของรหัสตัวกลางด้วยคำต่างชนิดและระดับความหมายของคำที่มีต่อการจำคำ โดยได้หาค่าความหมายของคำ (ค่าแรงโยงสัมพันธ์) วิธีเดียวกับวิธีผลิตของโนเบิล (Noble, 1952) โดยใช้คำที่มีความหมายสูงกับตัวกลางด้วยคำต่างชนิดจำนวน 32 คำ และคำที่มีความหมายต่ำกับตัวกลางด้วยคำต่างชนิดจำนวน 32 คำ ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษาที่หนึ่งต่างกันจำนวน 256 คน เรียนอ่านค่าโดยวิธีเรียนสอบ แล้วบันทึกจำนวนคำที่อ่านได้ ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนคำระดับความหมายสูงใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้น้อยกว่านักเรียนที่เรียนคำระดับความหมายต่ำ

นอกจากนั้นยังมีการวิจัยเกี่ยวกับระดับความมีความหมายของคำในเชิงจินตภาพอีกด้วย คือ เบกซ์และคลาร์ก (Begg and Clark, 1975 : 117-122) ได้ทำการทดลองพบว่าการเรียนคำสามารถกระตุ้นให้เกิดจินตภาพ และได้ผลดีเมื่อข้อความที่คำนั้นปรากฏ โดยคำที่มีค่าจินตภาพสูงถูกจำได้ดีในข้อความที่มีจินตภาพสูงมากกว่าในข้อความที่มีค่าจินตภาพต่ำ

ในด้านเดียวกันนี้ ไพวิโอและมาดิแกน (Paivio and Madigan, 1968 : 35-39) ได้ทำการศึกษาพบว่า ค่าจินตภาพของคำกับความถี่ของคำ มีแนวโน้มที่จะมีสหสัมพันธ์กันสูง จนยากที่จะตัดสินได้ว่าตัวแปรใดมีผลต่อการจำค่ามากกว่ากัน ต่อมาจึงทำการทดลองโดยเลือกคำสี่กลุ่มคือ กลุ่มคำที่มีค่าจินตภาพสูงและมีความถี่สูง กลุ่มคำที่มีค่าจินตภาพสูงแต่มีความถี่ต่ำ กลุ่มคำที่มีค่าจินตภาพต่ำแต่มีความถี่สูง และกลุ่มคำที่มีค่าจินตภาพต่ำและมีความถี่ต่ำ แล้วทำการเปรียบเทียบปรากฏว่า ค่าจินตภาพของคำสามารถระลึกได้ดีกว่าความถี่ของคำ

ส่วนไพวิโอและยูลลี (Paivio and Yuille, 1967 : 65-66) ได้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองเรียนคำคู่สัมพันธ์ด้วยการใช้ถ้อยคำ การสร้างจินตภาพ และการทบทวนในใจ โดยตั้งสมมติฐานว่าจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำ ค่าจินตภาพของคำ และวิธีการเรียนคำ แต่ผลการทดลอง ไม่ได้สนับสนุนสมมติฐานนี้ นั่นคือไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสาม ผู้รับการทดลองจำค่าค่าจินตภาพสูงมากกว่าค่าค่าจินตภาพต่ำ และไม่ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ใช้ในการเรียนคำ

รันควิสต์และฟรีแมน (Runquist and Freeman, 1960 : 396-401) ได้ทำการศึกษาแรงโยงสัมพันธ์หรือค่าความสัมพันธ์ที่มีความหมายกับพยางค์ที่คุ้นเคยที่มีต่อการเรียนคำ โดยผู้ทดลองนำคำมาเข้าคู่กัน ให้คำที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์สูงซึ่งมีค่าร้อยละ 80-100 เข้าคู่กับคำที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์สูงจำนวน 8 คู่ และคำที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์ต่ำซึ่งมีค่าร้อยละ 0-27 เข้าคู่กับคำที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์ต่ำจำนวน 8 คู่ ผู้รับการทดลองเป็นนักศึกษาในระดับวิทยาลัยจำนวน 20 คน ผู้รับการทดลอง 10 คนแรกเรียนชุดคำที่มีแรงโยงสัมพันธ์ต่ำก่อนแล้วเรียนชุดคำที่มีแรงโยงสัมพันธ์สูง ปรากฏว่าจำนวนรอบการเรียนที่ใช้จนกว่าจะจำได้หมด ผู้รับการทดลองเรียนชุดคำที่มีแรงโยงสัมพันธ์สูงน้อยกว่าเรียนชุดคำที่มีแรงโยงสัมพันธ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าคำคู่สัมพันธ์ที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์สูงทำให้เรียนได้เร็วกว่าคำคู่สัมพันธ์ที่มีค่าแรงโยงสัมพันธ์ต่ำ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด ชี้ให้เห็นว่าระดับความมีความหมายของคำมีผลต่อการเรียนคำของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีจุดประสงค์ที่จะทราบว่า คำที่มีระดับความมีความหมายสูงและคำที่มีระดับความมีความหมายต่ำที่มีการหาค่าความมีความหมาย (ค่าแรงโยงสัมพันธ์) ของคำ

โดยใช้วิธีการเดียวกันกับโนเบิล (Noble, 1952) ให้นักเรียนเรียน คำหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์ จะมีผลต่อการอ่านคำใหม่วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประการใด

เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนพยางค์

เกี่ยวกับจำนวนพยางค์และสัญลักษณ์ในต่างประเทศให้มีผู้ศึกษาไว้หลายแนวทาง คือ วิลเลียมและฟิช (William and Fish, 1965 : 353-354) ได้ทำการทดลองโดยเสนอ สัญลักษณ์หรือตัวเลขให้ผู้รับการทดลองดู แล้วทำการทดสอบด้วยการให้ผู้รับการทดลองระลึกทันทีที่สัญลักษณ์หรือตัวเลขหายไปจากการมองเห็น ผลการทดลองปรากฏว่าผู้รับการทดลองเรียนได้น้อยลง เมื่อสัญลักษณ์หรือตัวเลขมีจำนวนเพิ่มขึ้น

สำหรับโฮลล์ม (Holmes, 1934 : 831-841) ได้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองเรียนคำที่มีจำนวนพยางค์เป็น หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ สี่พยางค์ และห้าพยางค์ แล้วทำการทดสอบด้วยการระลึกเสรี ผลการทดลองปรากฏว่าจำนวนพยางค์ของคำไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนคำ

สวานแครก (Craik, 1968 : 996-1004) ได้ทำการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองเรียนรายการคำ 6-18 คำ แต่ละรายการคำประกอบด้วยคำที่มีจำนวนพยางค์เป็น หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และสี่พยางค์ เพียงประเภทเดียว แล้วทำการทดสอบด้วยการระลึก ผลการทดลองพบว่าจำนวนพยางค์ของคำไม่มีผลต่อการเรียนคำ

ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จอร์ม (Jorm, 1977 : 46-54) ได้ทำการทดลอง โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ เรียนคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ที่มีค่าจินตภาพและเป็นนามธรรมในระดับเดียวกัน ผลการทดลองพบว่าจำนวนพยางค์ของคำมีผลน้อยต่อการเรียนคำของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ในประเทศไทยทดลอง บุญญานันท์ (2509 : 17) ให้ทำการศึกษาหาค่าความสัมพันธ์ของคำและผลของค่าความสัมพันธ์ของคำที่มีต่อการเรียนคำแบบโยงสัมพันธ์ โดยการหาค่าแรงโยงสัมพันธ์ของคำวิธีเดียวกับแกสตันนิคาและคณะ ซึ่งได้นำคำตอบสนองแต่ละคำถามหาค่าความสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ แล้วนำค่าความสัมพันธ์ที่หาได้ไปเข้าคู่กันด้วยการนำคำเข้าเดิมคู่กับคำตอบที่มีค่าความสัมพันธ์สูง 1 ชุด กับคำตอบที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ 1 ชุด ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 จำนวน 60 คนเรียน แล้วบันทึกจำนวนครั้งการเรียนรู้จนกว่าจะเรียนได้หมดเอาไว้ ผลปรากฏว่านักเรียนใช้ครั้งการเรียนรู้ในชุดของคู่สัมพันธ์ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงน้อยกว่าชุดของคู่สัมพันธ์ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ แสดงว่าคำที่มีค่าความสัมพันธ์สูงทำให้เรียนได้เร็วกว่าคำที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ

เมื่อไม่นานมานี้ ละเอียต มั่นคง (2527 : 50) ให้ทำการศึกษาผลของวิธีเสนอคำคู่สัมพันธ์สองวิธีคือ วิธีเรียน-สอบ และวิธีคาดคำตอบที่มีต่อการจำคำใหม่ของนักเรียนที่ใช้ภาษาแม่ต่างกัน โดยให้นักเรียนเรียนสไลด์คู่สัมพันธ์ คำนิยาม-คำใหม่ ซึ่งมีคำนิยามเป็นคำสองพยางค์ ใช้วิธีเรียน-สอบจนครบ 8 คู่ แล้วทดสอบให้ระลึกโดยการเขียน ส่วนวิธีคาดคำตอบเสนอสไลด์คู่สัมพันธ์คำนิยามคำใหม่ โดยเว้นช่วงให้จนครบ 8 คู่ แล้วทดสอบให้ระลึกด้วยการเขียน โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปัตตานีเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนเรียนคำคู่สัมพันธ์คำนิยาม-คำใหม่ วิธีเรียน-สอบ ได้เร็วกว่าวิธีคาดคำตอบ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด ชี้ให้เห็นว่าจำนวนพยางค์ของคำมีผลต่อการเรียนคำของผู้เรียน แม้ว่าผลการวิจัยที่กล่าวมาจะขัดแย้งกัน แต่ผลการวิจัยบางส่วนได้ชี้ให้เห็นว่าจำนวนพยางค์ของคำมีอิทธิพลต่อการเรียนคำของผู้เรียน

เอกสารเกี่ยวกับการคำนวณค่าความน่าจะเป็นของการอ่านคำได้ (ค่า c)

ในการคำนวณค่าความน่าจะเป็นของการอ่านคำได้ในแต่ละครั้งการเรียนรู้ และการคำนวณค่าพยากรณ์จำนวนคำที่อ่านได้ในแต่ละครั้งการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการศึกษาทดลองแต่ละคน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลจริงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยหลักการของทฤษฎีเชิงคณิตศาสตร์ซึ่งนักจิตวิทยาสร้างขึ้นโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น

ของการเรียนรู้ (Kintsch, 1970 : 61-65) คือ ทฤษฎีสองขั้นตอนของมาร์คอฟ (Two State Markov Model) โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า การเรียนรู้เป็นแบบเกิดการเรียนรู้หรือไม่เกิดการเรียนรู้ (All-Or-None) เพราะในการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านรายการคำชุดหนึ่งซึ่งมี 8 คำ ในแต่ละครั้งการเรียนผู้วิจัยคำนึงว่าคำที่ให้นักเรียนเรียนอ่านแต่ละคำนั้น นักเรียนอ่านได้หรืออ่านไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสองขั้นตอนของมาร์คอฟที่ว่า สิ่งที่ทำให้เรียนนั้นเป็นไปได้ 2 ลักษณะคือ เกิดการเรียนรู้หรือไม่เกิดการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาความน่าจะเป็นของการเรียนอ่านคำได้ในแต่ละครั้งการเรียน และเปรียบเทียบจำนวนคำที่เรียนอ่านได้ระหว่างข้อมูลจริงกับข้อมูลพยากรณ์ ผู้วิจัยจึงได้ยึดถือข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีสองขั้นตอนของมาร์คอฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะ (State Axiom) ในแต่ละครั้งการเรียน สิ่งที่ทำให้เรียนจะอยู่ในภาวะแรกเริ่ม (Initial State : State I) หรือเข้าสู่ภาวะการเรียนรู้ (Learning State : State L)
2. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Learning Axiom) ในครั้งการเรียน สิ่งที่ทำให้เรียนทั้งหมดอยู่ในภาวะ I แต่เมื่อไรก็ตามถ้าผู้เรียนได้รับการเสนอให้เรียนแล้วสิ่งที่ได้เรียนจะได้รับการวางเงื่อนไขให้เรียนรู้ด้วยความน่าจะเป็น C ซึ่ง C นี้จะเข้าไปอยู่ในภาวะ L ครบใดสิ่งที่ทำให้เรียนอยู่ในภาวะ L ครบนั้นมันจะคงอยู่ในภาวะ L ต่อไป
3. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการตอบสนอง (Response Axiom) ถ้าสิ่งที่ได้เรียนอยู่ในภาวะ L แล้วจะตอบถูกเสมอ แต่ถ้าอยู่ในภาวะ I แล้วการตอบผิดจะเกิดขึ้นด้วยความน่าจะเป็น P และการตอบถูกจะเกิดขึ้นด้วยความน่าจะเป็น $(1-P)$
4. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความคงที่ (Constancy Axiom) P และ C จะเป็นอิสระแก่กันในทุก ๆ ครั้งการเรียน n

จากข้อตกลงเบื้องต้นทั้ง 4 ข้อนี้ จะได้ระบบทฤษฎีดังนี้

	L	I	pr (error)
L	1	0	$\begin{bmatrix} 0 \\ P \end{bmatrix}$
I	C	1-C	

ระบบทฤษฎีนี้อธิบายว่า ถ้าสิ่งที่ให้เรียนอยู่ในภาวะ L แล้วมันจะอยู่ในภาวะ L เสมอ ความน่าจะเป็นของการตอบผิดเป็น 0 แต่ถ้าสิ่งที่ให้เรียนอยู่ในภาวะ I มันจะเข้าไปอยู่ในภาวะ L ด้วยความน่าจะเป็น c และเหลืออยู่ในภาวะ I ด้วยความน่าจะเป็น $(1-c)$ และความน่าจะเป็นของการตอบผิดในภาวะ I เป็น p

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้มุ่งทดสอบทฤษฎีสองชั้นตอนของมาร์คอฟ แต่เป็นการนำเอาทฤษฎีนี้ไปอธิบายการศึกษาความน่าจะเป็นของการอ่านคำได้ในแต่ละครั้ง การเรียนของคำแต่ละชุด (คำ c) และเปรียบเทียบจำนวนคำที่อ่านได้ระหว่างข้อมูลจริงกับข้อมูลพยากรณ์ จากครั้งการ เรียนแรกจนถึงครั้ง การเรียนที่อ่านไม่ได้เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะอ่านได้หมด 3 ครั้ง การเรียนติดต่อกัน ซึ่งนับว่ามีประโยชน์เพราะครูสามารถรู้ได้ว่าคำแต่ละชุดที่ให้นักเรียนเรียนอ่านนั้น นักเรียนอ่านได้ครั้ง การเรียนละกี่คำ นักเรียนจะต้องใช้จำนวนครั้ง การเรียนกี่ครั้ง การเรียนจึงจะอ่านได้หมด ผู้วิจัยทำการ ศึกษาเรื่องนี้โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของ การวิจัย

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาอิทธิพลของระดับความมีความหมายของ คำและจำนวนพยางค์ว่าจะมีผลต่อการอ่านคำใหม่หรือไม่ประการใด ตลอดจนกิริยาร่วมของ ตัวแปรทั้งสอง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าระหว่าง การอ่านคำใหม่ที่มีระดับความมีความหมายสูงและที่มีระดับ ความมีความหมายต่ำ การอ่านคำใหม่ประเภทใดทำให้นักเรียนอ่านได้เร็วกว่ากัน
2. เพื่อศึกษาว่าระหว่าง การอ่านคำใหม่ที่มีจำนวนพยางค์ หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์ การอ่านคำใหม่ประเภทใดทำให้นักเรียนอ่านได้เร็วกว่ากัน
3. เพื่อศึกษา กิริยาร่วมระหว่างระดับความมีความหมายของคำกับจำนวนพยางค์

4. เพื่อศึกษาผลพลอยได้อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการทดสอบสมมติฐาน คือค่ามัธยฐานเลขคณิตของจำนวนครั้งการเรียนรู้ที่อ่านผิด และค่าความน่าจะเป็นของการอ่านถูกของสไลด์คำในแต่ละครั้งการเรียนรู้ (ค่า c) ของนักเรียนแต่ละคน และแนวทางในการสอนคำใหม่ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

สมมติฐาน

1. ถ้าให้นักเรียนอ่านคำใหม่ที่มีระดับความมีความหมายสูงและที่มีระดับความมีความหมายต่ำแล้ว นักเรียนที่อ่านคำที่มีระดับความมีความหมายสูงจะใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้น้อยกว่านักเรียนที่อ่านคำที่มีระดับความมีความหมายต่ำ
2. ถ้าให้นักเรียนอ่านคำใหม่ที่มีจำนวนพยางค์เป็นหนึ่งในพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์แล้ว นักเรียนจะใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้แตกต่างกันไปตามระดับจำนวนพยางค์
3. ถ้าให้นักเรียนอ่านคำใหม่ที่มีระดับความมีความหมายสูงและที่มีระดับความมีความหมายต่ำ โดยใช้คำที่มีหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์แล้ว จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับความมีความหมายของคำกับจำนวนพยางค์

ความสำคัญและประโยชน์

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย มีดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้รู้ว่าการเรียนคำใหม่ที่ใช้คำที่มีระดับความมีความหมายสูงและที่มีระดับความมีความหมายต่ำ การเรียนคำใหม่ระดับความมีความหมายใดจะทำให้เรียนอ่านได้เร็วกว่ากัน

1.2 ทำให้รู้ว่าการเรียนคำใหม่ที่ใช้จำนวนพยางค์ หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์ จำนวนพยางค์นี้จะทำให้นักเรียนอ่านคำใหม่ได้เร็วกว่ากัน

1.3 ทำให้รู้ว่ามีกิริยาร่วมระหว่างระดับความมีความหมายของคำและจำนวนพยางค์หรือไม่

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนคำใหม่วิชาภาษาไทยแก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาสำหรับครู

2.2 เป็นแนวทางในการคัดเลือกคำเพื่อสอนหรือ เพื่อจัดทำอุปกรณ์และกิจกรรมสำหรับครูสอนวิชาภาษาไทย

2.3 เป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี จำนวน 26 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,191 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปัตตานี จำนวน 12 โรงเรียน ทั้งชายและหญิงรวม 280 คน โดยแยกเป็นนักเรียนที่ต้องเรียนคำที่มีระดับความมีความหมายสูงจำนวน 140 คน และนักเรียนที่ต้องเรียนคำที่มีระดับความมีความหมายต่ำจำนวน 140 คน ซึ่งสุ่มมาจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 757 คนของ 26 โรงเรียน

3. คำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคำใหม่ที่เป็นคำหนึ่งพยางค์ จำนวน 522 คำ คำสองพยางค์จำนวน 695 คำ และคำสามพยางค์จำนวน 182 คำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 และ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสุ่มคำมาจำนวนพยางค์ละ 100 คำ แล้วนำไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลการเรียน 4 ทุกกลุ่มประสบการณ์จากโรงเรียนบ้านถอยแลบี่ละ โรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนชุมชน-

บ้านหรือเซะ โรงเรียนบ้านกะมียอ จำนวนนักเรียน 100 คนอ่าน ถ้าอ่านออกไม่เอามาใช้ในการวิจัย แต่ถ้าอ่านไม่ออกเอามาเป็นคำเป้าหมายใช้ในการวิจัย ได้คำเป้าหมายที่เป็นคำหนึ่งพยางค์จำนวน 29 คำ คำสองพยางค์จำนวน 40 คำ และคำสามพยางค์จำนวน 35 คำ

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 ระดับความมีความหมายของคำ แปรค่าออกเป็น 2 ระดับคือ คำที่มีระดับความมีความหมายสูง และคำที่มีระดับความมีความหมายต่ำ

4.1.2 จำนวนพยางค์ของคำ แปรค่าออกเป็น 4 ระดับ คือ หนึ่งพยางค์ สองพยางค์ สามพยางค์ และคละพยางค์

4.2 ตัวแปรตาม คือคะแนนของการอ่านคำ โดยนับจากจำนวนครั้งการเรียนรู้จนถึงเกณฑ์ในการอ่านคำ

นิยามศัพท์

1. คำใหม่ หมายถึง คำที่กรมวิชาการกำหนดให้เป็นคำใหม่ไว้ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และเป็นคำที่นักเรียนยังไม่อ่าน
2. พยางค์ หมายถึง เสียงของคำที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้
3. จำนวนพยางค์ หมายถึง หน่วยเสียงของคำที่เปล่งเสียงออกมาครั้งหนึ่ง ๆ นับตามจำนวนการออกเสียงที่ผู้รับการทดลองจะต้องอ่าน
4. คำคละพยางค์ หมายถึง คำที่เสนอให้นักเรียนเรียนทั้งคำหนึ่งพยางค์ สองพยางค์ และสามพยางค์ของแต่ละรายการคำมาคละกันในครั้งการเรียนรู้ 1 ครั้ง
5. ระดับความมีความหมายของคำ หมายถึง ค่าความหมายของคำที่คำนวณได้จากผลรวมของความถี่ของคำที่นักเรียนตอบแบบทดสอบหาคำความหมายของคำที่กำหนดให้หารด้วยจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบทดสอบทั้งหมด เรียงจากช่วงความสูง-ต่ำ

6. การเรียนอ่านคำ หมายถึง การเสนอสไลด์คำแล้วมีเสียงอ่านคำนั้นจากเทปหนึ่งครั้งในการเรียนคำแต่ละคำ ครอบคลุมชุดรายการคำเป็นการเสร็จสิ้นการเรียนอ่านคำ
7. การอ่านออกเสียงถูกต้อง หมายถึง การเปล่งเสียงอ่านคำที่เห็นบนจอภาพถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของอักษรวิธีไทยโดยที่ผู้ฟังที่ใช้ภาษาไทยฟังแล้วรู้ว่านักเรียนอ่านคำนั้น
8. ครั้งการเรียน (Trial) หมายถึง รอบเรียนหนึ่งรอบรวมกับรอบสอบหนึ่งรอบ ซึ่งเป็นเหตุการณ์เสนอสไลด์คำให้นักเรียนอ่านทีละคำจนครบทั้ง 8 คำโดยที่
 - 8.1 รอบเรียน หมายถึง เหตุการณ์เสนอสไลด์คำให้นักเรียนอ่านทีละคำพร้อมกับเสียงอ่านของคำแต่ละกรอบจนหมดชุดรายการคำ
 - 8.2 รอบสอบ หมายถึง เหตุการณ์เสนอเฉพาะสไลด์คำให้นักเรียนอ่านทีละคำจนหมดชุดรายการคำ
9. ครั้งการเรียนรู้จนถึงเกณฑ์ หมายถึง จำนวนครั้งการเรียนแรกจนถึงครั้งเรียนสุดท้าย ก่อนที่นักเรียนจะตอบได้ถูกต้องทุกคำทั้งรายการ 3 ครั้งการเรียนติดต่อกัน
10. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปัตตานี ปีการศึกษา 2532